

Overstap van primair naar voortgezet onderwijs gaat om perspectieven bieden Een grote stap van achtstegroeper naar brugpieper

Door Astrid Ottenheym

Achtstegroepers en hun ouders zijn nu druk met het kiezen van een nieuwe school. Op de achtergrond zijn leerkrachten van groep 8 en docenten van het voortgezet onderwijs net zo hard aan de slag voor een succesvolle overstap. De overdracht lijkt soms te gaan over strakke procedures met een evenzo strakke planning, maar is veel meer dan dat.

'Zo, ik ben groot', denken veel kinderen in groep 8. 'Ik ben klaar met de basisschool en nu ga ik verder.' Ze hebben geen idee van de totaal andere wereld waarin ze terecht gaan komen. Alles is nieuw en anders. Een groter gebouw, de weg vinden, lesroosters, de cultuur, niet meer de oudste zijn, steeds een andere docent, keuzes maken die je toekomstige ontwikkeling bepalen... Hoe bereiden we kinderen daar beter op voor?

Eerder in gesprek gaan

Ik denk dat we eerder dan in groep 8 met kinderen in gesprek moeten gaan. De overstap naar het VO is groot. Kinderen kijken er vaak erg naar uit, ze zijn de basisschool ontgroeid. Maar als ze de stap daadwerkelijk zetten, blijkt die enorm te zijn. Het ene kind went gemakkelijk aan de nieuwe school en de nieuwe cultuur, het andere heeft meer begeleiding nodig.

Leerling, ouders en school

Een succesvolle overstap wordt niet alleen bepaald door de leerling. Ja, het is belangrijk dat de leerling samen met zijn ouders een goede schoolkeuze maakt. Dus tijdig – het liefst al in groep 7 – informatie over scholen opzoeken, deze bezoeken en erover praten. Zo wordt de overstap reëler en begrijpt de leerling beter wat deze inhoudt. Maar dan nog: hoe ver kunnen wij als volwassene keuzes overzien? En zijn we altijd even goed voorbereid op de implicaties?

Hoe succesvol een overstap is, wordt ook bepaald door het aanpassingsvermogen van de school. Hoe beter de VO-school kan aansluiten bij dat wat het kind nodig heeft, des te beter zal het kind wennen aan de grote stap.

De kwaliteit van de overdracht van de leerkracht van groep 8 naar de mentor van de onderbouw bepaalt mede het succes. Daarbij zorgt de leerkracht van groep 8 ervoor dat de nieuwe school het kind kent en weet wat het kind nodig heeft om goed te leren. Vervolgens kan de VO-school zich voorbereiden op de komst van de leerling en waar nodig zorgen dat passende hulp nabij is. De POVO-procedure draait dus niet om regels, maar om een warme overdracht als sleutel voor een succesvolle overstap voor zowel de leerling als de school.

Mentor als spil

De mentor in het voortgezet onderwijs heeft een spilfunctie. Weet deze voldoende van het kind? Krijgt deze een juist beeld? Informatie die de basisschool of ouders als vanzelfsprekend beschouwen, is voor de mentor vaak van onschatbare waarde om het kind te kunnen begrijpen en begeleiden. De mentor is het vaste gezicht in de nieuwe school en realiseert de ondersteuning daar. Ook de VO-school wil dat nieuwe leerlingen succesvol zijn, zich welkom voelen en graag naar school gaan.

Geloof in mogelijkheden

Kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, zijn al helemaal afhankelijk van een zorgvuldige warme overdracht. We merken dat kwetsbare kinderen vaak goed in staat zijn de overstap naar een reguliere school voor voortgezet onderwijs te maken – ook al lijkt het soms anders. Daarbij hebben ze dan wel de juiste ondersteuning nodig én een omgeving die gelooft in hun mogelijkheden en daarvoor wil gaan.

De consultants uit ons samenwerkingsverband denken dit schooljaar intensiever mee met leerkrachten van groep 8 en groep 7. Ze gaan ook in gesprek met de ouders en het kind. Zo helpen we ouders bij hun regiefunctie, zodat zij samen met hun kind een nieuwe school kunnen kiezen.

Impact op de toekomst

Alle kinderen verdienen een goede start, maar voor sommige kinderen moeten we daar extra ons best voor doen. Zij zijn die investering meer dan waard; wat wij nu doen, heeft impact op hun toekomst. Om deze reden bekijken de beide samenwerkingsverbanden (PO en VO) met de professionals wat effectieve manieren zijn om kwetsbare kinderen al in groep 7 voor te bereiden op de overstap. Zo bieden we kinderen, ouders en scholen betere perspectieven. Samen maken we de overstap succesvol.